

Aplikacje mobilne pomocą w życiu religijnym

Mobile applications to help with religious life

Marek Solniczek

Wprowadzenie

We współczesnym świecie można zaobserwować wielką rewolucję technologiczną. Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat nastąpił intensywny rozwój nowych technologii. „Dostęp do telefonów komórkowych i komputerów, w połączeniu z globalnym zasięgiem oraz rozprzestrzenieniem się Internetu, stworzył wiele dróg, jakimi momentalnie można przysyłać słowa i obrazy do najodleglejszych i najbardziej odosobnionych zakątków świata(...)”¹. Człowiek nie musi spędzać wielu godzin w podróży, aby nawiązać kontakt z osobą oddaloną o wiele tysięcy kilometrów. W parę sekund możliwe jest uzyskanie informacji o zdarzeniu, które miało miejsce po drugiej stronie globu. Co więcej, rozwój technologiczny nie zatrzymuje się; ale wciąż kreowane są nowe rozwiązania.

Kościół również doświadcza skutków tej rewolucji. Większość chrześcijan ma na co dzień styczność z technologiami mobilnymi, które pozwalają na szybki dostęp do bieżących informacji, do kanałów komunikacji i do źródeł poszukiwanych treści. Trudno sobie wyobrazić naszą codzienność bez telefonu komórkowego – w roli którego coraz częściej występuje smartfon – bez tabletu, bez komputera. Urządzenia te umożliwiają korzystanie z nowych kanałów komunikacji i dostęp do informacji niemalże od ręki. Te zdobycze techniki, które Kościół również stara się wykorzystywać, otwierają przez jego członkami nowe możliwości, gdy idzie o ewangelizację i zaangażowanie wiernych w życie religijne i duchowe. Nowe narzędzia ewangelizacji, ściśle związane z rozwojem technologicznym, stają się coraz bardziej powszechne, a ogromną szansą dla przekazywania wiary zaczynają być aplikacje mobilne, z których można korzystać na smartfonach i tabletach. Można zatem postawić pytanie, na ile nowe technologie mobilne i możliwości, które ze sobą niosą, mogą pomóc we wzroście wiary tym, do których są skierowane.

W dekrete *Inter mirifica* Sobór Watykański II stwierdza, że odpowiednie korzystanie z różnorodności, jaką zawiera w sobie świat techniki, może stać się pożyteczne dla rozwoju duchowego. „Matka Kościół ma świadomość, iż o ile te

¹ Benedykt XVI, *Nowe technologie, nowe relacje. Trzeba rozpowszechnić kulturę szacunku, dialogu i przyjaźni. Orędzie na 43 Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu 2009 r.*, <http://mediadlaewangelii.pl/content.php?ContentId=30pl> [10.10.2018].

środki zostaną wykorzystane w sposób właściwy, mogą przynieść rodzajowi ludzkiemu skuteczną pomoc, ponieważ służą odprężeniu i bardzo się przyczyniają do kształcenia umysłów oraz do rozszerzania i umacniania królestwa Bożego” (IM 2).

Obecnie obserwuje się wielki wzrost liczby aplikacji o charakterze religijnym. Większość z nich przekazuje wiele cennych treści, z których wierni mogą korzystać w dowolnej chwili. Wzrost popularności aplikacji potwierdza opublikowany przez Zenith raport *Mobile Advertising Forecasts* z 2017 r., z którego wynika, że 63% społeczności posiada swojego smartfona i ta liczba będzie rosła z każdym rokiem². Można zatem słusznie przypuszczać, że popularność aplikacji mobilnych oraz ich ilość będzie rosła proporcjonalnie do liczby posiadanych urządzeń mobilnych.

Przedmiotem niniejszego artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób prezentowane są treści w mobilnych aplikacjach religijnych i czy mogą one być pomocne w praktykowaniu wiary katolickiej. W tym celu zostanie wyjaśnione pojęcie *aplikacji mobilnej* oraz sposoby korzystania z niej. W dalszej części zostaną omówione najpopularniejsze polskie religijne aplikacje mobilne, których wybór został dokonany przez autora na podstawie liczby pobrań ze sklepów internetowych, a następnie zostaną przedstawione wnioski wynikające z porównania omówionych aplikacji.

Aplikacja mobilna – pojęcie i analiza

W *Słowniku Wyrazów Obcych* pojęcie „aplikacja”³ wytłumaczone jest jako „komputerowy program użytkowy”. Natomiast w *Encyklopedii PWN*⁴ odnajdujemy nieco szerszą definicję tego terminu. Według autorów *Encyklopedii* to „program komputerowy, który ma bezpośredni kontakt z użytkownikiem, realizuje zadania dla użytkownika”. Największą popularnością termin „aplikacja” zaczął się cieszyć w kontekście urządzeń mobilnych tj. smartfonów i tabletów.

Drugi człon, „mobilność”, również znajdujemy w *Słowniku Wyrazów Obcych*. Według *Słownika* „mobilny” to „taki, który łatwo daje się wprowadzić w ruch; zdolny do sprawnego, elastycznego działania, a także często zmieniający miejsce pobytu lub miejsce pracy”⁵.

Aplikację mobilną można zatem zdefiniować jako oprogramowanie przeznaczone do użytku na smartfonach i tabletach, które, realizując zadania dla

² „W 2018 roku 2/3 populacji ze smartfonem”, <https://www.zenithmedia.pl/w-2018-roku-23-populacji-ze-smartfonem/>, [30.10.2018].

³ „aplikacja”, *Słownik Wyrazów Obcych*, [red.] M. Bańka, Warszawa 2018 r., s. 58.

⁴ „aplikacja”, *Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/aplikacja.html>, [10.10.2018].

⁵ „mobilność”, *Słownik Wyrazów Obcych*, s. 615.

użytkownika, umożliwiając natychmiastowe i łatwe korzystanie z poszukiwanej i pożądanej treści⁶.

Wybrane mobilne aplikacje religijne

Najpopularniejszym w Polsce pod względem liczby pobrań oprogramowaniem (ponad 500 tys. pobrań w ciągu siedmiu lat) jest aplikacja *Pismo Święte PL*. Jej autorem jest „Zespół Pismo Święte”. Zawartość aplikacji jest podzielona na wiele kategorii. Pierwsza z nich to „Czytania” – kategoria zawiera czytania z dnia, psalm responsoryjny, aklamację do alleluja i ewangelię na każdy dzień, zgodnie z kalendarzem liturgicznym. Kolejną kategorią jest codzienny komentarz do czytań z dnia. Obok wymienionych użytkowników może odnaleźć kategorię „Brewiarz”, zawierającą teksty Liturgii Godzin na dany dzień, z uwzględnieniem wspomnień, świąt oraz uroczystości. Wyszczególnione są również odpowiednie modlitwy brewiarzowe dla zakonów. Kolejna kategoria to „Patron dnia”, a korzystający z aplikacji mają możliwość zapoznania się z jego życiorysem i, w niektórych przypadkach, z modlitwą za jego wstawiennictwem. Aplikacja posiada również kategorię „Modlitwa”, zawierającą dużą liczbę różnych tekstów modlitw: między innymi za dzieci i rodzinę, na Wielki Post, o uzdrowienie, do św. Rity, do Pana Jezusa, do Maryi, do Ducha Świętego, a także inne litanie czy nowenny. Kolejna kategoria to słowa papieża Franciszka, które każdego dnia publikowane są na Twitterze. Ostatnie dwie kategorie są ze sobą powiązane, a ich zadaniem jest ułatwienie codziennego kontaktu z Pismem Świętym. Pierwsza z nich to „Biblia”, zawierająca tekst *Biblii Tysiąclecia* (IV i V wydanie). Natomiast druga z nich – „Plan czytań” – zawiera podział ksiąg Starego i Nowego Testamentu na odpowiednie cykle, tak by umożliwić przeczytanie *Pisma Świętego* w całości. Aplikacja posiada też opcję czytania tekstów przez lektora, co jest udogodnieniem m.in. dla osób niepełnosprawnych. Obok pełnej wersji aplikacji istnieje również wersja skrócona, zawierająca następujące kategorie: „Biblia” (z tekstem IV wydania *Biblii Tysiąclecia*), „Czytania”, „Modlitewnik”, „Brewiarz”, a także opcję „Szukaj” i „Zakładka”.

Kolejnym produktem autorstwa „Zespołu Pismo Święte” jest aplikacja o nazwie *Stanisław Papczyński*. Zawiera ona tekst nowenny za wstawiennictwem św. o. Stanisława Papczyńskiego, założyciela Zgromadzenia Księży Marianów Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Przed przystąpieniem do odprawienia nowenny należy wpisać intencję, a aplikacja każdego dnia będzie przypominać o modlitwie. Aplikacja zawiera również historię zgromadzenia, a także informacje na temat jego założyciela.

⁶ Por. M. Ratalewska, *Rozwój rynku aplikacji mobilnych*, [w:] „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, 487(2017), s. 262-263.

⁷ Nazwy aplikacji zaczerpnięte są ze sklepu *Google Play*.

Pismo Święte z komentarzem to aplikacja stworzona przez *Edycję Świętego Pawła*. Posiada dwie wersje – bezpłatną podstawową i płatną, zawierającą rozszerzenie bezpłatnych treści. Zawiera przede wszystkim tekst *Pisma Świętego z najnowszym przekładem z języków oryginalnych z komentarzem* opracowany przez Zespół Biblistów Polskich z inicjatywy Towarzystwa Świętego Pawła. Użytkownik otrzymuje też dostęp do wprowadzenia do lektury Pisma Świętego, a także do wprowadzenia do Starego i Nowego Testamentu i do poszczególnych grup ksiąg biblijnych. W samym tekście biblijnym umieszczone są wyjaśnienia niektórych słów i zwrotów, a aplikacja umożliwia też dodawanie własnych notatek i zostawianie zakładek w treści. Znajdujemy tu też zakładkę *Liturgia słowa na dzień*, zawierającą teksty czytań, psalmów i Ewangelii, a także komentarze do nich. Ostatnia zakładka to *Modlitwy*. Można w niej znaleźć różne teksty modlitw, poczynając od tradycyjnych jak litanie, nowenny czy różaniec, po modlitwy uwielbienia, dziękczynienia lub modlitwę przed i po czytaniu Pisma Świętego. W wersji płatnej użytkownik zyskuje dostęp do komentarzy do poszczególnych ksiąg biblijnych i całych fragmentów Pisma Świętego.

Kolejną aplikacją, którą na potrzeby tego artykułu ujmijemy w naszym zestawieniu, jest przygotowana przez tego samego wydawcę, czyli *Edycję Świętego Pawła* *Nowenna Pompejańska*. Podobnie jak poprzednia, ta aplikacja również posiada dwie wersje: bezpłatną podstawową i płatną – pełną. Celem aplikacji jest ułatwienie korzystającym z niej odprawiania Nowenny Pompejańskiej. Składa się z części informacyjnej, zawierającej podstawowe wiadomości i zasady odprawiania tej modlitwy, oraz części interaktywnej, a najważniejszą funkcją aplikacji jest śledzenie postępów w odmawianiu modlitwy. Aplikacja przypomina o nieodmówionej części i informuje o tym, ile jeszcze zostało do odprawienia w danym dniu. Twórcy przygotowali też wiele różnorodnych rozważań do wszystkich części różańca i możliwość odtwarzania samego różańca, rozważań do niego i pozostałych modlitw.

Aplikacją podobną do wymienionej powyżej jest *Nowenna pompejańska i różaniec*, stworzona przez Fundację Królowej Różańca Świętego. Bazowe treści w sposób nieniekłony są analogiczne do treści *Nowenny Pompejańskiej z Edycji Świętego Pawła*. W wersji podstawowej aplikacja daje możliwość odmawiania nowenny przy jednoczesnym korzystaniu z tekstów w aplikacji, a także śledzenia postępów odprawianej nowenny oraz zaznaczania poszczególnych części jako odmówionych. Wersja płatna pozwala na odtwarzanie nagranych rozważań i modlitw. Aplikacja posiada też licznik dni modlitwy, licznik omówionych w danym dniu modlitw oraz datę zakończenia nowenny. Umożliwia też odmawianie różańca w ten sam sposób, w jaki odmawiana jest *Nowenna pompejańska*.

Kolejną aplikacją napisaną z inicjatywy *Fundacji Królowej Różańca Świętego* to *Radio Różaniec*. Internetowa rozgłośnia radiowa powstała z „zapotrzebowania na wspólną, regularną modlitwę różańcową, a szczególnie na różaniec

pompejański”⁸. Aplikacja umożliwia odsłuchanie kilka razy w ciągu dnia modlitwy różańcowej. W odpowiednich godzinach odmawiana jest inna część różańca.

Modlitewnik to aplikacja autorstwa Tomasza Smutka. Zapewnia użytkownikowi łatwy dostęp do wielu tekstów modlitw podzielonych na kategorie, jak „Akty”, „Koronka”, „Litania”, „Łacina”, „Mały katechizm”, „Nabożeństwa”, „Nowenna”, „Okolicznościowe”, „Różne”, „Spowiedź święta”, „W intencji”. Posiada również możliwość dodania własnej modlitwy. W aplikacji udostępniony jest kalendarz liturgiczny, zawierający spis czytań, psalmów i Ewangelii.

Modlitwa w drodze to jedna z bardziej popularnych aplikacji mobilnych, przygotowana przez jezuitów. Jak podają autorzy, umożliwia modlitwę w każdym miejscu i o każdym czasie, w domu, w drodze do szkoły i pracy. Aplikacja zawiera codzienne rozważanie fragmentu Ewangelii. Umożliwia odmówienie lub odśpiewanie różańca wraz z lektorami i kantorami. Użytkownik ma też stały dostęp do rekolekcji, rachunku sumienia, koronki i modlitwy za zmarłych.

Aplikacja *Namioł Spotkania*, stworzona przez Marcina Rupniewskiego, to program, który po zaznaczeniu przez użytkownika interesującej go części Pisma Świętego automatycznie losuje fragment danej księgi i odsyła bezpośrednio na stronę internetową biblia.deon.pl. Aplikacja zawiera IV wyd. *Biblii Tysiąclecia*.

Słowo Boże to z kolei aplikacja przygotowana przez księży chrystusowców, która daje możliwość zapoznania się z liturgią słowa oraz odmówienia Liturgii Godzin. Umożliwia nie tylko odczytanie, ale i odsłuchanie fragmentu z Pisma Świętego, zawiera też wiele tekstów modlitw oraz opcję zadania pytania księdzu (przy pomocy formularza „zapytaj księdza”). Twórcy przygotowali też możliwość prowadzenia osobistego notatnika duchowego zabezpieczonego kodem PIN.

Sms z Nieba to aplikacja, która jest kontynuacją znanej inicjatywy ewangelizacyjnej pod tą samą nazwą. Pomysłodawcą jest ks. Rafał Jarosiewicz. W aplikacji odnaleźć można dwadzieścia dwie grupy tematyczne: „Jezus na stadionie”, „Sms z nieba”, „Sms z nieba po angielsku”, „Sms z nieba z Biblii interlinearnej”, „Informacje o różnych spotkaniach i wydarzeniach”, „POP – przeczytaj, obejrzyj, posłuchaj”, „Bóg radzi”, „Wzrastanie przez pytanie”, „Księgarenka”, „Surowe” Słowo – czyli fragment Pisma Świętego interlinearne, „Z Dzienniczka św. s. Faustyny”, „Motywujące refleksje”, „Cała Biblia przez SMS”, „Myśl papieża Franciszka”, „Trochę więcej o Bogu”, „Konkurs”, „Dowcip od księdza”, „Rozdajemy za darmo”, „Ważne sprawy ze świata dotyczące chrześcijan”, „Cytaty dla kobiet”, „Cytaty dla mężczyzn”. Każdy z użytkowników może sam zdecydować, z której z grup chce otrzymywać wiadomości. Wiadomość z każdej z grup wysyłana jest o konkretnej godzinie.

Aplikacja *Biblia90dni* umożliwia przeczytanie całego Pisma Świętego w dziewięćdziesiąt dni. Jej autorem jest Jan Figas. Na każdy dzień podany jest fragment

⁸ Z zakładki „O nas”, znajdującej się w aplikacji *Radio Różaniec*.

do przeczytania z możliwością zaznaczenia, czy faktycznie został przeczytany. Podane są też modlitwy przed czytaniem Pisma Świętego.

KKK to aplikacja, która umożliwia zapoznanie się z treściami zawartymi w *Katechizmie Kościoła Katolickiego*. Wyszukiwanie żądanej treści następuje wg haseł tematycznych. Można także przeglądać *KKK* według numerów, działów, zakładki oraz dowolnego słowa.

Wnioski

Po przetestowaniu wybranych aplikacji religijnych można przedstawić kilka podstawowych wniosków, dotyczących m.in. poziomu technicznego, charakteru aplikacji, dostępnych w nich treści i adekwatności do potrzeb użytkowników.

Pierwszy wniosek, jaki można wyciągnąć z analizy badanych mobilnych aplikacji, wiąże się z ich dostępnością i poziomem technicznym. Poddane analizie oprogramowanie było przygotowane w wersji polskojęzycznej, w niektórych przypadkach można spotkać również inne warianty językowe. Nie wszystkie z przedstawionych aplikacji były wykonane na wysokim poziomie technicznym, co również przekładało się na sposób korzystania. Większość z aplikacji odnaleźć można zarówno w sklepie internetowym *Google Play*, jak i w *App Store*. Badane aplikacje są w większości darmowe. Trzy z nich posiadają również wersję płatną. Wariant ten jest dobrowolny, związany z możliwością uzyskania dodatkowych materiałów.

Warto tu zwrócić uwagę na fakt, że ważną kwestią przy tworzeniu aplikacji jest zapewnienie wysokiej jakości technicznej i merytorycznej. Rewolucja technologiczna sprawiła, że na rynku oprogramowania mobilnego natrafic można na wiele różnorodnych produktów. Kościół i przede wszystkim twórcy aplikacji powinni starać się, aby ich dzieło było na wysokim poziomie. Dobrym rozwiązaniem jest gromadzenie przy projektach ludzi, którzy mają zdolności techniczne, a także tych, którzy mają zdolność do upraszczania trudnego przekazu religijnego. Twórcy nie powinni pomijać ważnych kwestii, ale poszukiwać takich rozwiązań dzięki którym użytkownik w łatwiejszy sposób może przyswajać wiedzę bądź formować się w wierze.

Kolejny wniosek dotyczy charakteru treści udostępnianych w aplikacjach. Istotną cechą każdego z wymienionych w niniejszym artykule rodzajów oprogramowania mobilnego jest właśnie charakter treści. Analizowane aplikacje odnoszą się do różnych treści religijnych, które można podzielić na kilka kategorii. Niektóre ukierunkowane są na konkretną tematykę, np. zawierające tylko teksty *Liturgii Godzin*, czy umożliwiające odmówienie nowenny pompejańskiej, inne dają dostęp do szerszego zakresu treści (jak *SMS z nieba*). Większość z aplikacji ma postać modlitewnika i zawiera dużą ilość tekstów modlitw przeznaczonych do codziennego użytku (*Stanisław Papczyński, Nowenna Pompejańska, Nowenna*

pompejańska i różaniec, Modlitewnik, Modlitwa w drodze). Inną kategorią są aplikację przeznaczoną do studiowania Biblii (*Pismo Święte PL, Pismo Święte z komentarzem, Namiot Spotkania, Słowo Boże, Biblia90dni*). Poza tekstem biblijnym można w nich odnaleźć komentarze do Pisma Świętego oraz opracowanie trudniejszych zagadnień. Niektóre z badanych aplikacji powiązane są z konkretnymi stronami internetowymi, najczęściej będąc ich mobilnym rozszerzeniem. Na rynku aplikacji dostępne są też programy z dostępem do bieżącego nauczania Papieża Franciszka (*SMS z nieba*) lub nauczania Kościoła (*KKK*)

Aplikacje są dla użytkownika narzędziem do zdobywania wiedzy religijnej. Umożliwiają korzystanie z Biblii, katechizmu, dokumentów kościelnych, nauczania papieża, różnych homilii, treści apologetycznych – zarówno aktualnych, jak i historycznych, jak katechezy Ojców Kościoła. Dają również możliwość praktykowania wiary, przygotowując do sakramentów i pomagając w praktykach religijnych.

W związku z tym, za K. Marcyńskim, można wyróżnić trzy najważniejsze funkcje aplikacji religijnych⁹:

1. Informacyjną – związaną z aplikacjami, które szybko i łatwo umożliwiają dostęp do wiedzy religijnej, bieżących informacji dotyczących Kościoła katolickiego (lokalnego i powszechnego).

2. Formacyjną – związaną z aplikacjami, które umożliwiają swobodniejsze praktykowanie wiary. Ich celem jest łatwy dostęp do Pisma Świętego, modlitw, tekstów *Liturgii Godzin* i innych. Te aplikacje posiadają także komentarze i rozważania na każdy dzień roku liturgicznego.

3. Informacyjno-formacyjną – związaną z aplikacjami, które umożliwiają jednocześnie wgląd w wiedzę religijną, ale także pozwalają na wzrost w wierze. Oprogramowanie mobilne zawiera najczęściej odniesienia do konkretnych stron internetowych, a rozważania i komentarze na każdy dzień są aktualizowane.

Istotnym warunkiem, by aplikacje mobilne były ważnym narzędziem w przekazie wiary i pomocą w życiu religijnym jest zrozumienie ich działania oraz potrzeb ich użytkowników, jak również właściwe przygotowanie. Dokładniejszą ocenę techniczną i wizualną pozostawić należy innym dziedzinom nauki. Analiza badanych aplikacji oraz i literatura przedmiotu pozwala za to na zaproponowanie pewnych rozwiązań w ich tworzeniu.

Po pierwsze, oprogramowanie mobilne może zawierać w sobie odniesienia do różnych dziedzin życia religijnego, jednakże ważne jest, by upraszczać jego działanie, a informacje podawać w krótkiej i przystępnej wersji. Aplikacja powinna być prosta w obsłudze i przyjazna w odbiorze treści. Może obejmować trudne zagadnienia, należy jednak przy tym zadbać o ich syntetyczny, wierny nauczaniu Kościoła i zrozumiały przekaz.

⁹ Por. K. Marcyński, *Aplikacje mobilne jako nowa forma Komunikacji społecznej i religijnej*, [w:] „Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne”, 15(2016), s. 77.

Po drugie, tworząc aplikacje należy zwracać uwagę na potrzeby użytkowników. Oprogramowanie powinno być rozwiązaniem umożliwiającymi ludziom wierzącym rozwój i pogłębienie swojego życia religijnego, biorąc jednak pod uwagę możliwe ograniczenia ze strony korzystających. Dlatego każda aplikacja mobilna powinna odpowiadać na potrzeby religijne użytkownika, nie odrzucając przy tym uwarunkowań codziennego życia.

Przykładem takiego rozwiązania wśród badanych aplikacji jest *Modlitwa w drodze*. Dzisiejszy świat jest pełen ludzi, którzy swoją codzienność przeżywają „biegnąc” od jednego zadania do drugiego. *Modlitwa w drodze* jest tak przygotowana, by móc z niej skorzystać na przykład w momencie przemieszczania się z jednego miejsca do drugiego.

Istotną kwestią, która powinna być brana pod uwagę przy projektowaniu aplikacji, jest konieczność wychodzenia z odpowiedzią na konkretne problemy osób wierzących. Z ogromnej ilości treści religijnych należy więc wybrać te, które realnie mogą stać się pomocą w odnalezieniu odpowiedzi na pytania, stawiane przez ludzi chcących pogłębić swoją wiarę.

Przedstawione propozycje rozwiązań są tylko ogólnymi sugestiami dla twórców¹⁰. Reguł na pewno mogłoby być więcej. Aplikacja z jednej strony może posiadać rozbudowaną funkcjonalność i zawierać wiele elementów interaktywnych, a z drugiej może być bardzo prosta w swojej budowie i przekazywać w sposób wyczerpujący jedno zagadnienie¹¹. Umiejętności techniczne oraz zdolność do odczytywania potrzeb ludzi zdecydowanie są kluczowymi czynnikami prowadzącymi twórców do sukcesu, ale podstawą udanego przekazania na rynek dobrej aplikacji mobilnej jest umiejętność pracy z człowiekiem, zarówno po stronie twórców, jak i po stronie odbiorców aplikacji.

Podsumowanie

Religijne aplikacje mobilne stają się bardzo dobrym narzędziem w przekazie wiary. Kościół, biorąc udział w rozwoju technologicznym, musi brać je pod uwagę i w związku z tym dużej mierze uczestniczy w takich rozwiązaniach. Aplikacja mobilna, która zawiera odpowiednią treść, może przyczynić się do rozwoju życia religijnego. Należy pamiętać przy tym, że korzystanie z rozwiązań techniki nie może stać się celem samym w sobie, ale powinno prowadzić do relacji z Bogiem. Nie każdy wierzący musi korzystać ze współczesnych środków technologicznych. Tradycyjne metody przez wiele tysięcy lat prowadziły do pożądanego efektu. W centrum zawsze musi stać Bóg. Religijne aplikacje mobilne mogą stać

¹⁰ Zob. Tamże, s. 79-80.

¹¹ Por. M. Robak, *Tablet jako medium*, [w:] A. Adamski, A. Graczyk, K. Kwasik, M. Laskowski (red.), *Media audiowizualne i cyfrowe wobec wyzwań współczesnego społeczeństwa*, Warszawa 2012, s. 224.

się dobrym i odpowiednim narzędziem ewangelizacji, czyli doprowadzenia do spotkania z Jezusem.

Problemem, który można poddać analizie, jest „duchowość” aplikacji mobilnych. Większość z nich posiada w swojej strukturze teksty Pisma Świętego, Liturgii Godzin: czy w takim wypadku można mówić o jakimś nowym, „mobilnym” rodzaju duchowości? Interesującym, a jednocześnie ważnym zadaniem byłoby też przeprowadzenie badania wśród użytkowników tychże aplikacji, w celu zweryfikowania ich postawy religijnej i skuteczności formacyjnej religijnych aplikacji.

Bibliografia:

Dekret o środkach społecznego przekazu Inter Mirifica, [w:] *Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 2012, s. 87-95.

Benedykt XVI, *Nowe technologie, nowe relacje. Trzeba rozpowszechnić kulturę szacunku, dialogu i przyjaźni. Orędzie na 43 Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu 2009 r.*, <http://mediadlaewangelii.pl/content.php?ContentId=30pl>, [10.10.2018].

Słownik Wyrazów Obcych, [red.] M. Bańka, Warszawa 2018 r.

Encyklopedia PWN, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/aplikacja.html>, [10.10.2018].

Ratalewska M, *Rozwój rynku aplikacji mobilnych*, [w:] „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu”, 2017(487), s. 262-272.

Marcyński K., *Aplikacje mobilne jako nowa forma komunikacji społecznej i religijnej*, [w:] „Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne”, 2016(15), s. 67-84.

Robak M., *Tablet jako medium*, [w:] A. Adamski, A. Gralczyk, K. Kwasik, M. Laskowska, *Media audiowizualne i cyfrowe wobec wyzwań współczesnego społeczeństwa*, Warszawa 2012, s. 214-227.

Źródła pobrania aplikacji

Pismo Święte PL, <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.pmp.biblia>.

Stanisław Papczyński, <https://play.google.com/store/apps/details?id=asia.marians.novenasaintpapczynski&hl=pl>.

Pismo Święte z komentarzami, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.pismoswiete.standard&hl=pl>.

Nowenna Pompejańska, <https://play.google.com/store/apps/details?id=io.codifica.nowenna&hl=pl>.

Nowenna pompejańska i różaniec, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.nowennapompejanska>.

Radio Różaniec, <https://play.google.com/store/apps/details?id=info.radiorozaniec.station>.

Modlitewnik, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.smutek.tomasz.modlitewnik>.

Modlitwa w drodze, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.foxcode.mdw>.

Namiot spotkania, <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.namiot>.

Słowo Boże, <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.aliado.przewodnikduchowy>.

SMS z Nieba, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.com.materna.muam.smsnieba>.

Biblia90dni, <https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.biblia90dni.biblia90dni>.

KKK, <https://play.google.com/store/apps/details?id=anynet.sqlite.kkk>.

Słowa kluczowe:

aplikacje mobilne, Internet, religijne aplikacje mobilne, życie religijne

Key words:

mobile applications, Internet, religious mobile applications, religious life

Summary

The church participates in the technological revolution. In the modern world, radio, television and the Internet are not the only tools used in the transmission of faith. Mobile devices such as phones and tablets have become tools used on a daily basis. The Church, taking part in the new technological thought, is trying to find a way to evangelise through mobile applications. The aim of the article is to try and find an answer to the following question: Can mobile applications help in the growth of religious life?